

ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Κρατική αδιαφορία

Της ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΧΑΪΝΗ

a.chaini@realnews.gr

Στο κενό μεταξύ των αρμοδιοτήτων διαφορετικών υπηρεσιών και φορέων αλλά και στο έλεος των αντικρουόμενων απόψεών τους φαίνεται να βρίσκεται τα τελευταία χρόνια το ρέμα της Πικροδάφνης, που πηγάζει από τον Υμηττό και διασχίζει τους δήμους Βύρωνα, Ηλιούπολης, Αγίου Δημητρίου, Παλαιού Φαλήρου και Αλίμου. Κάθε λογής σκουπίδια, αστικά λύματα, φερτά υλικά και μπάζα, αλλά και περισσότερα από 100 αυθαίρετα κτίσματα στις όχθες του, έχουν μετατρέψει αυτό τον -κατά το μεγαλύτερο ποσοστό φυσικό- υγρότοπο, συνολικού μήκους 22,4 χλμ., σε εστία ρύπανσης. Η μυρδιά, ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, σε κάποια σημεία της ροής του ρέματος είναι αφόρητη, ενώ τα κουνούπια προκαλούν προβλήματα στους περίοικους, οι οποίοι ζητούν για μια ακόμη φορά τον καθαρισμό και την αποκατάστασή του. «Η επί σειρά ετών αδυναμία -αλλά και ασυνεννοούσα- των αρμοδίων να οριοθετήσουν κατ' αρχάς το ρέμα και στη συνέχεια να το αναβαθμίσουν περιβαλλοντικά, προσφέροντας έναν ελεύθερο χώρο αναψυχής για τους κατοίκους, πρέπει να σταματήσει», υποστηρίζουν οι επιστήμονες.

Συνεχής υποβάθμιση

Από τη δεκαετία του '60 διάφορα έργα και αυθαιρεσίες υποβάθμισαν το ρέμα και την παρόχθια ζώνη του, ενώ ακόμη και σήμερα προτείνονται παρεμβάσεις συνεχούς διευθέτησης της κοίτης και του πυθμένα. «Τέτοιες προσεγγίσεις δεν συνάδουν με τη διεθνή πρακτική, τις απαιτήσεις της οδηγίας-πλαίσιο για τα ύδατα, αλλά και την ανάγκη να διατηρηθεί ένα από τα τελευταία φυσικά υδάτινα σώματα της Αττικής», επισημαίνει ο δρ Ηλίας Δημητρίου, γεωλόγος-περιβαλλοντολόγος υπεύθυνος για το πρόγραμμα «Αποτίμηση της οικολογικής κατάστασης του ρέματος Πικροδάφνης», που εκπονεί από το 2012 το Ινστιτούτο Θαλασσίων Βιολογικών Πόρων και Εσωτερικών Υδάτων του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ). Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού το ΕΛΚΕΘΕ καταγράφει σε μνηματικά βάσο την περιβαλλοντική και οικολογική κατάσταση του ρέματος, μετρά την πλημμυρική επικινδυνότητά του και καταγράφει τις περιοχές που χρίζουν τεχνικών παρεμβάσεων. «Το ρέμα δέχεται σημαντικές ρυπαντικές πιέσεις που αφορούν κυρίως την ανεξέλεγκτη διάθεση αστικών λυμάτων και απορριμάτων, καθώς και παρεμβάσεις στην παρόχθια ζώνη του που διαταράσσουν τη φυσική βλάστηση», εξηγεί ο Ηλ. Δημητρίου. Ωστόσο, τα διαχειριστικά μέτρα για

ΦΩΤΟ: ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΤΣΑΣ

Εστία ρύπανσης η Πικροδάφνη

Πλημμυρισμένο από λύματα και σκουπίδια το ρέμα, που πηγάζει από τον Υμηττό και καταλήγει στον Αλίμο

Η ΔΥΣΟΣΜΙΑ είναι αφόρητη, ειδικά κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ οι κάτοικοι δυσανασχετούν από την αποκαρδιωτική εικόνα του ρέματος

την προστασία του, όπως ορίζει η κοινοτική οδηγία, δεν πρόκειται να καθοριστούν πριν από το 2015. «Η κατάσταση είναι τραγική. Μαζεύουμε υπογραφές για να το καθαρίσει ο δήμος», λένε στην Realnews η Σμαράγδα Βαγιαννού και η Δέσποινα Ζόγκα, που ζουν περισσότερα από 30 χρόνια στην περιοχή. Και οι δύο υποστηρίζουν ότι το ρέμα πρέπει να διατηρηθεί και θεωρούν ότι θα μπορούσε να αποτελέσει σημαντικό πόλο έλξης. Εκφράζουν όμως την ανησυχία τους για τη ρύπανση λόγω των αστικών αποβλήτων αλλά και της υπερχειλισής του τον χειμώνα: «Τα νερά βγαίνουν από το ποτάμι κατεβάζοντας μολυσμένα χώματα. Πριν από κάποια χρόνια μάλιστα είχε παρασυρθεί και ένα αυτοκίνητο!».

«Είναι αλήθεια πως με βάση την κυρίαρχη στρεβλή «αναπτυξιακή» αντίληψη περί οικοπεδοποίησης και εμπορικής εκμετάλλευσης της γης, τα ρέματα αντιμετωπίζονται ως κατάρα και εμπόδιο που πρέπει πάση θυσία να ξεπεραστεί και να αφοροί αιωνίως στον αστικό ιστό», λέει στην «R» η δήμαρχος Αγίου Δημητρίου Μαρία Ανδρούτσου. «Ευθύνη για τα παραπάνω έχουν τόσο οι ασυνεδριτοί πολίτες όσο και οι πολιτεία και στόχος μας ως δήμος Αγ. Δημητρίου είναι να σταματήσουμε να διαιωνίζουμε τα λάθη του παρελθόντος», επισημαίνει.

Αρμοδιότητα της περιφέρειας

Η οποιαδήποτε παρέμβαση στο ρέμα ανήκει πλέον στην αρμοδιότητα της Περιφέρειας Αττικής. «Οι δήμοι στερούνται, από το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, της δυνατότητας να παρέμβουν για την ουσιαστική βελτίωση της κατάστασης. Από την πλευρά μας οι προσπάθειές μας και ο στρατηγική μας είναι πάντοτε προς την κατεύθυνση του σεβασμού της οικολογικής σημασίας και περιβαλλοντικής αξίας του ρέματος για την πόλη του Αγ. Δημητρίου», τονίζει η Μ. Ανδρούτσου. Οσο για την Περιφέρεια Αττικής, επιρρίπτει τις ευθύνες στους διοικητές των αυθαίρετων κατοικιών στις όχθες του ρέματος: «Πρόκειται για μια πονημένη ιστορία που μετράει ήδη 40-50 χρόνια. Κανείς δεν αναλαμβάνει τις ευθύνες του, όμως το νερό τιμωρεί. Στόχος της περιφέρειας είναι να δημιουργήσει έναν χώρο με «αρχέτεχνοκρατικές», επισημαίνει στην «R» ο αρμόδιος τμηματάρχης τονίζοντας πρωτίστως την ανάγκη λήψης μέτρων αντιπλημμυρικής προστασίας.

ΣΗΜΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ**«Απειλείται ένα καταφύγιο άγριας ζωής στην Αθήνα»**

ΤΑ ΑΣΤΙΚΑ ρέματα θεωρούνται πολύτιμα οικοσυστήματα για το περιβάλλον μιας πόλης, καθώς συμβάλλουν στη βελτίωση του μικροκλίματος -λεπτούργοι όντων ως διάδρομοι ανανέωσης του αέρα- και στην αισθητική του τοπίου, ενώ προσφέρουν μοναδικές ευκαιρίες για αναψυχή και περιβαλλοντική εκπαίδευση. «Η Πικροδάφνη είναι ένα από τα τελευταία εναπομείναντα ρέματα της Αττικής και έχει ιδιαίτε-

ρη οικολογική αξία», επισημαίνει ο βιολόγος - περιβαλλοντολόγος Μαρτίνος Γκαϊτλιχ, συγγραφέας του βιβλίου «Ανακαλύπτοντας την Πικροδάφνη» που εξέδωσε η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης σε συνεργασία με τον δήμο Αγίου Δημητρίου. «Το ρέμα είναι ακόμη ζωντανό σε ολόκληρο σχεδόν τον ρου του και συνιστά καταφύγιο για πολλά είδη πουλιών και ζώων στην Αθήνα αλλά και οικολογικό

διάδρομο για την άγρια ζωή και ενδιάμεσο σταθμό για τα μεταναστευτικά πουλιά», εξηγεί ο Μ. Γκαϊτλιχ. «Έχουν καταμετρηθεί 130 είδη πουλιών, από τα πολύ κοινά όπως η αλκυόνη, το απόδνι, ο σπίνος, μέχρι τα πιο σπάνια όπως η καλκόκοτα, καθώς και πολλά θηλαστικά, αλεπούδες, σκαντζόχοιροι, αλλά και πλήθος αμφίβιων και ερπετών. Η περιοχή είναι ιδανικός τόπος για ορνιθοπαρατήρηση και πεζοπορία».